

Kryteria oceny i metody sprawdzania osiągnięć ucznia

Źródło: www.operon.pl

Sprawdzanie osiągnięć ucznia jest ważnym elementem procesu edukacji. Systematyczna i obiektywna ocena postępów służy wszechstronnemu rozwojowi ucznia i motywacji do pracy.

Bieżące ocenianie aktywności:

- pomaga w obiektywizacji osiągnięć;
- uświadamia stopień opanowania wiadomości i umiejętności;
- daje informację zwrotną uczniowi odnośnie niedociągnięć w opanowaniu materiału;
- informuje nauczyciela o efektach działań dydaktyczno-wychowawczych, efektywności metod nauczania, pomaga w planowaniu procesu dydaktycznego;
- wdraża do systematycznej pracy;
- daje informację zwrotną uczniowi, rodzicowi i nauczycielowi o postępach w nauce;
- wspiera rozwój emocjonalny ucznia;
- wspiera karierę ucznia i prognozuje jego rozwój.

Ocena będzie spełniać swoją rolę, jeżeli będzie obiektywna, niezawodna, prognostyczna, jawna, będzie dotyczyć sprawdzanego obszaru, jej uzasadnienie zostanie zrozumiane, a uczeń rozpozna swój poziom osiągnięć w stosunku do możliwości. Kryteria oceniania muszą być znane uczniowi, tak aby przygotowując się do oceniania miał możliwość dokonania samooceny poziomu opanowanych treści i umiejętności. Podstawę oceny ucznia stanowią zapisy wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

Ocena ucznia na zajęciach edukacji dla bezpieczeństwa musi uwzględniać praktyczne umiejętności i wiedzę teoretyczną. W ocenie osiągnięć ucznia nauczyciel uwzględnia rodzaj opanowanych treści nauczania. Autor proponuje uwzględnienie poniższego zestawienia wymagań koniecznych, podstawowych, rozszerzających, dopełniających i wykraczających jako podstawowe warunki określania postępów ucznia.

Ocena	Treści nauczania	Zakres wiedzy , umiejętności i postaw
dopuszczający	- niezbędne w uczeniu się przedmiotu i w życiu; - wiadomości i umiejętności podstawowe.	Uczeń potrafi: wymienić polityczne uwarunkowania bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej; podać formy spełniania obowiązku obrony kraju; podać swoje powinności obronne; wymienić rodzaje broni; opisać ruchome i nieruchome dobra kultury; wymienić zasady prawa humanitarnego; podać zadania obrony cywilnej; rozdzielić dźwięki sygnałów alarmowych; opisać drogi ewakuacyjne z budynku szkolnego; zapropionować etatowe i zastępcze środki ochrony indywidualnej; wymienić rodzaje budowli ochronnych i opisać ich przeznaczenie; przedstawić cele i sposoby ochrony zwierząt; podać rodzaje współczesnych zagrożeń; przedstawić sposoby sygnalizacji potrzeb podczas

		<p>zagrożeń; opisać przyczyny awarii, katastrof i pożarów; opisać swoje zachowanie w sytuacji porwania, zauważenia pakunku niewiadomego pochodzenia w szkole; zdefiniować słowo panika, terroryzm; przedstawić schemat postępowania na miejscu zdarzenia; podać zawartość apteczki samochodowej, pierwszej pomocy i domowej; wezwać służby ratownicze; udrożnić drogi oddechowe poszkodowanego; rozpoznać zatrzymanie krążenia; podać sposoby zapobiegania ciałom obcym w drogach oddechowych; podać sposoby tamowania krwotoków i wybrać do tej czynności odpowiednie materiały; opisać objawy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze skreconą kończyną; opisać oparzenia i ich stopnie.</p>
dostateczny	<p>- najważniejsze w uczeniu się przedmiotu; - o niskim stopniu złożoności; - często powtarzające się w treściach nauczania; - wykorzystywane w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych; - uniwersalne umiejętności.</p>	<p>Uczeń potrafi: wymienić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej; przedstawić Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; scharakteryzować służbę wojskową, powszechną samoobronę ludności; scharakteryzować poszczególne rodzaje broni masowego rażenia; scharakteryzować środki ochrony przed bronią konwencjonalną i masowego rażenia; przedstawić dokumenty międzynarodowego prawa humanitarnego; opisać oznakowanie dóbr kultury; scharakteryzować zachowanie się ludności po usłyszeniu sygnałów alarmowych; scharakteryzować oznakowanie dróg ewakuacyjnych; scharakteryzować zastępcze środki ochrony indywidualnej; opisać zasady zachowania w budynkach ochronnych; zabezpieczyć pomieszczenia dla zwierząt gospodarskich; przedstawić zasady postępowania podczas sytuacji kryzysowych w górach, nad wodą, podczas nawałnicy, huraganowego wiatru; omówić sposób postępowania na wypadek powodzi; scharakteryzować skutki awarii, katastrof, pożarów; opisać swoje postępowanie w czasie ataku terrorystycznego; scharakteryzować czynności pierwszej pomocy; rozpoznać niedrożność oddechową; układać poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej; podać schemat postępowania z nieprzytomnym bez oddechu, z krwotokiem, po oparzeniach cieplnych i słonecznych; scharakteryzować urazy kostne.</p>
dobry	- istotne w	Uczeń potrafi:

	<p>strukturze przedmiotu, przydatne;</p> <p>- użyteczne, ale niekonieczne w opanowaniu treści z danego przedmiotu i innych przedmiotów szkolnych;</p> <p>- umiejętności stosowania wiadomości w sytuacjach typowych.</p>	<p>przedstawić elementy Systemu Obronnego Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>scharakteryzować zadania Wojsk Lądowych, Sił Zbrojnych, Sił Powietrznych, Marynarki Wojennej, Wojsk Specjalnych i Narodowych Sił Rezerwy;</p> <p>przedstawić powinności obronne władz samorządowych;</p> <p>przedstawić konwencjonalne środki rażenia;</p> <p>scharakteryzować czynniki rażenia broni jądrowej i ich oddziaływanie na organizmy żywe;</p> <p>przedstawić zasady ochrony ludności cywilnej zawarte w Międzynarodowym Prawie Humanitarnym;</p> <p>przedstawić działalność różnych organizacji humanitarnych;</p> <p>opisać elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego;</p> <p>przedstawić prawny aspekt ochrony dóbr kultury;</p> <p>podać zasady zachowania się ludności po usłyszeniu alarmu;</p> <p>opisać zasady ewakuacji w szkole i obowiązki poszczególnych osób przebywających w budynku podczas ewakuacji;</p> <p>scharakteryzować środki ochrony zespołowej;</p> <p>podać uwarunkowania i zasady ochrony zwierząt;</p> <p>dokonać podziału zagrożeń występujących w Polsce i podać ich skutki;</p> <p>zaproponować postępowanie dla swojej rodziny na wypadek powodzi;</p> <p>podać zasady postępowania w szkole i domu na wypadek awarii, katastrofy lub pożaru;</p> <p>przedstawić zasady postępowania w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa;</p> <p>omówić sposoby zapobiegania panice;</p> <p>wykonać resuscytację osobie dorosłej;</p> <p>pomóc poszkodowanemu z niedrożnością;</p> <p>stosować schemat postępowania na miejscu zdarzenia w sytuacji urazowej.</p>
<p>bardzo dobry</p>	<p>- złożone, trudne, ważne;</p> <p>- umożliwiają samodzielne rozwiązywanie problemów;</p> <p>- użyteczne w życiu pozaszkolnym.</p>	<p>Uczeń potrafi:</p> <p>scharakteryzować warunki bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej;</p> <p>przedstawić zadania Służb Wywiadu Wojskowego i Służb Kontrwywiadu Wojskowego;</p> <p>przedstawić powinności obronne instytucji i przedsiębiorstw;</p> <p>dokonać porównania środków rażenia i środków ochrony przed siłą rażenia poszczególnych rodzajów broni;</p> <p>scharakteryzować oddziaływanie TSP na organizmy żywe;</p> <p>przedstawić prawne sposoby ochrony ofiar konfliktów o charakterze niemiędzynarodowym;</p> <p>scharakteryzować poszczególne elementy Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego;</p> <p>opracować plan ewakuacji ludzi i mienia w miejscu zamieszkania;</p> <p>być pomocnym w czasie ewakuacji w szkole;</p>

		<p>posługiwać się środkami ochrony indywidualnej; zapropionować ukrycie dla siebie na wypadek zagrożenia; przedstawić i uzasadnić sposób postępowania ludności na terenach popowodziowych, w rejonie katastrofy budowlanej, skażonych chemicznie; scharakteryzować czynniki wywołujące panikę i przeciwdziałać im; wykonać badanie urazowe poszkodowanego; wykonać resuscytację z defibrylacją; rozpoznać wstrząs pourazowy i udzielić pomocy poszkodowanemu ze wstrząsem; udzielić pomocy poszkodowanemu z urazami kostnymi i termicznymi, amputacją urazową;</p>
celujący	<p>- efekt samodzielnej pracy ucznia; - wynikają z zainteresowań; - wykorzystanie wiadomości dodatkowych.</p>	<p>Uczeń potrafi: przedstawić udział Polskich Sił Zbrojnych w Siłach Pokojowych ONZ; przedstawić szczegółowo Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej; scharakteryzować służbę zawodową żołnierzy, wojskowe szkolnictwo zawodowe; przedstawić szczegółowo konwencjonalne środki rażenia; scharakteryzować realizację zadań OC w Polsce; wymienić dobra kultury objęte ochroną specjalną i uzasadnić ją; propagować pracę w wolontariacie; przygotować plan działania członków rodziny po usłyszeniu sygnałów alarmowych i komunikatów ostrzegawczych; przygotować i przedstawić zestaw zastępczych środków ochrony indywidualnej; zapropionować sposoby przystosowania najbliższej budowli komunikacyjnej jako zbiorowego środka ochrony ludności; opisać uwarunkowania ewakuacji I, II i III stopnia ludzi i zwierząt; zaprojektować ewakuację w miejscu zamieszkania; przeanalizować skutki zagrożeń dla mieszkańców kraju i zapropionować, jak ich uniknąć; przedstawić postępowanie ze znalezionymi materiałami promieniotwórczymi; zaprojektować akcję ratowniczą w miejscu zamieszkania w przypadku wystąpienia katastrofy budowlanej; scharakteryzować współczesny terroryzm i jego skutki; przedstawić przykłady panicznych zachowań i podać błędy w ich przewyciężaniu; scharakteryzować zasady pierwszej pomocy i uzasadnić konieczność stosowania każdej z nich; udzielić pomocy kolegom w szkole w sytuacji wystąpienia urazów; wykonać resuscytację niemowlęcia; scharakteryzować choroby układu kostnego i sposoby zapobiegania im;</p>

		rozpoznać krwawienie wewnętrzne i udzielić pomocy w przypadku krwotoku wewnętrznego; przedstawić skutki nieumiejętnego udzielenia pomocy w różnych sytuacjach urazowych.
--	--	---

Obszary aktywności ucznia oceniane na lekcjach edukacji dla bezpieczeństwa:

- wypowiedzi ustne: podczas odpytywania, prezentacje pracy własnej i grupy, udział w dyskusjach;
- prace pisemne: bieżące kartkówki z ostatnich 3-4 lekcji, testy, prace klasowe;
- wytwory prac uczniów: prezentacje multimedialne, portfolio, plakaty, wykresy, katalogi, plansze, makiety;
- zadania domowe;
- zeszyty ćwiczeń;
- ćwiczenia wykonywane na zajęciach lekcyjnych;
- sprawdziany umiejętności praktycznych;
- realizacja projektów edukacyjnych;
- stosowanie wiedzy i umiejętności w sytuacjach problemowych;
- prace wykonywane na zajęciach lekcyjnych;
- prace wykonywane dodatkowo dla chętnych;
- aktywność i zaangażowanie na lekcjach;
- aktywności pozalekcyjne uczniów.